

Kde se berou noví kamnáři aneb Back to school

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv Kolem kamen

To se tak jednoho dne probudíte a řeknete si: Budu kamnářem. Ok. Ale co teď? Kdo a kde mě to naučí?

Podívejme se na to, odkud se nám rekrutují kolegové kamnáři. Jaké možnosti se nabízejí těm, kteří se rozhodnou ponořit do tajů tohoto tradičního řemesla? A pozor, nemusí jít jen o mladá ucha, která ve svých pubertálních letech nevědí, co se sebou. Ukazuje se, že se do studia čím dál častěji pouští třeba lidé na sklonku důchodu. Zájem o kamnařinu školy evidují dokonce i mezi ženami.

V následujících číslech časopisu vám vždy představíme jednu instituci, která do světa vysílá nové čerstvé odborníky. Nabídneme informace o podmínkách, které musí zájemci o studium splnit, o požadavcích i ceně. Kromě toho vyzpovídáme také zástupce pedagogického sboru a absolventy, abyste si mohli vytvořit ucelenou představu, co takové studium kamnařiny obnáší a s čím pak případně budete odcházet.

Střední škola stavební a dřevozpracující Ostrava

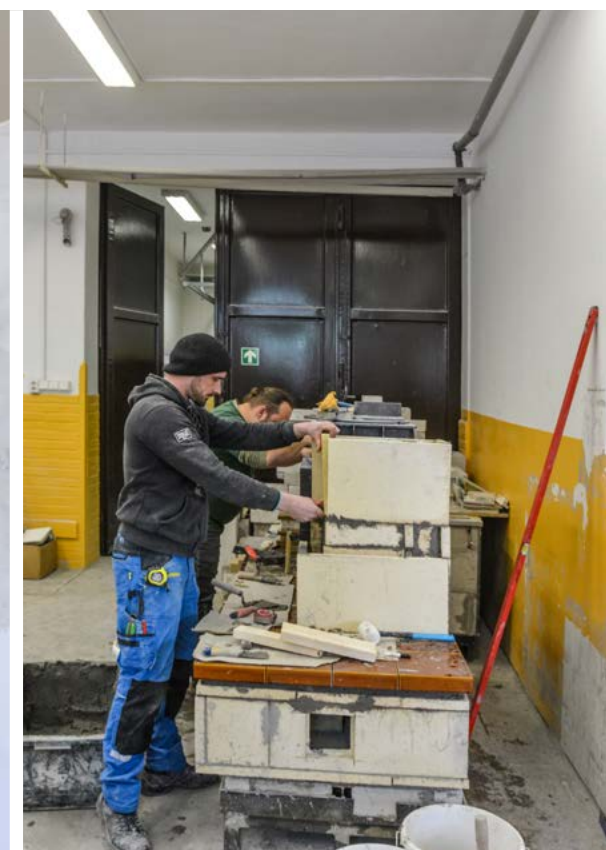
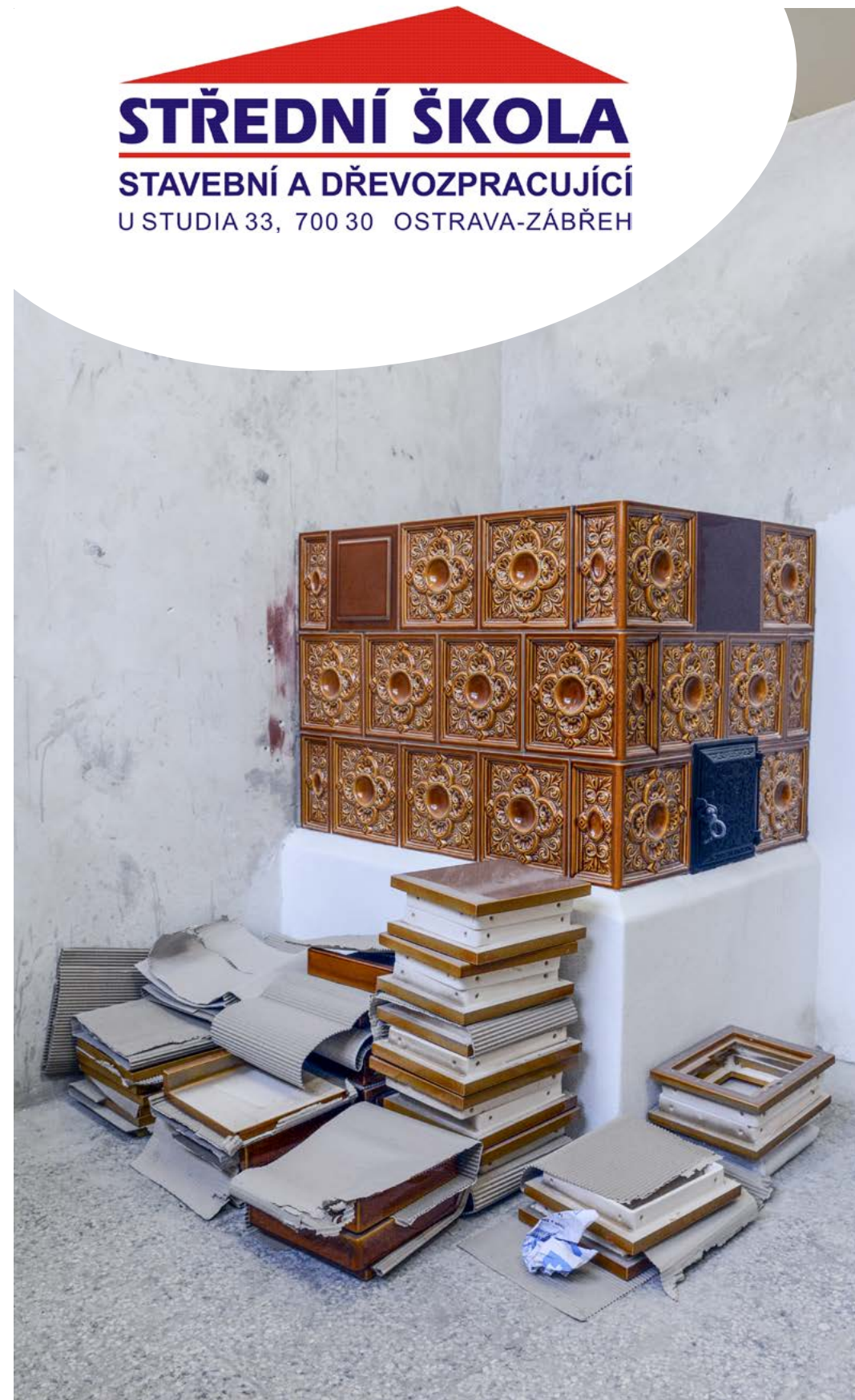
Škola s příznačným sloganem „**Postav svou budoucnost**“ nabízí v oblasti kamnařiny rekvalifikační kurz v oboru s názvem Kamnář montér topidel (popř. Kamnářka montérka topidel). Zkušenosti tu můžete nasát od skutečných mistrů v oboru, jakým je například Mojmír Jauernig.

- Forma zakončení studia: Profesní zkouška. Je možné se dál přihlásit k závěrečné učňovské zkoušce, a získat tak výuční list v oboru Kamnář.
- Časová náročnost studia: 6–7 měsíců. Výuka probíhá vždy jednou za 14 dní celý pátek a sobotu. Studenti absolvují 110 hodin praxe a dalších 70 hodin teoretické přípravy.
- Kdo se může přihlásit? Každý, kdo má o tento obor zájem, bez ohledu na úroveň předchozího vzdělání. Počítá se s vaší zdravotní způsobilostí.
- Kolik je zájemců o studium? Do kurzu se běžně hlásí zhruba 15 lidí ročně, ale z důvodu kvality a individuálního přístupu může nastoupit jen max. 12–13 z nich. Všichni však závěrečnou profesní zkoušku vždy úspěšně absolvují.
- Cena kurzu: 42 tisíc korun

Typický student neexistuje

Mezi rekvalifikanty najdete lidi, kteří už mají vlastní firmu a zabývají se například prodejem kachlových materiálů nebo stavbou. Chtějí si doplnit vzdělání a začít se věnovat také stavbě kachlových kamen. Případně to mohou být i jejich zaměstnanci. Nežádá ale přichází do kurzu také lidé řemeslem nepolíbení, kteří si jen chtějí doma vlastnoručně postavit svá kamna. Vysokoškoláci, kteří už mají plné zuby korporátů, ocitají

STŘEDNÍ ŠKOLA
STAVEBNÍ A DŘEVOZPRACUJÍCÍ
U STUDIA 33, 700 30 OSTRAVA-ZÁBŘEH

se na pokraji vyhoření a hledají nové životní cesty. Navzdory všem stereotypům se v řadách rekvalifikantů objevují i ženy. Hlásí se také cizinci od Slováků až po Holanďany. Těm, kteří mají ještě s češtinou problémy, umožní škola dořešit některé nejasnosti u zkušebních otázek v němčině.

Důchod? Ne, děkuji.

Asi před deseti lety do kurzu nastoupil pán, který měl rok před důchodem, s tím, že si chce doma postavit na stáří kachlová kamna, a užívat si tak zdravého bydlení. Tento obor jej natolik nadchl, že s velkým zájmem studoval další a další materiály, připravoval projekty a vše velmi podrobně rozebíral se zkušenými vyučujícími. A jak to dopadlo? Tento absolvent kurzu si hned po získání výučního listu zřídil živnostenský list a živí se tímto krásným řemeslem dodnes. Na důchod ani nepomyslí.

Nové vědomosti i nová přátelství

Protože nás ale zajímají i osobní dojmy absolventů, jednoho z nich jsme si našli, abychom zjistili o průběhu kurzu více. Martin Grepl ze společnosti METAX KRBY je jedním z těch, kterým kamnařina není cizí. Chtěl si jednoduše rozšířit „sféru působení“ a osobně ještě hlouběji nahlédnout pod pokličku tohoto srdcového řemesla. „Stavbě jako takové se od kurzu věnuji opravdu sporadicky vzhledem k tomu, že máme dva týmy velmi

šikovných kolegů, kteří stavby realizují, takže raději zůstávám u toho, kde cítím jistotu. Nicméně člověk nikdy neví, co a jak bude do budoucna,“ říká Martin a dodává: „Musím říct, že sám na sobě pozoruji progres v celkovém pojetí problematiky vytápění kamny / krby. Více jsem se zaměřil na problém přetápění prostor a jednoznačně jsem se začal soustředit na akumulční stavby.“

Kromě cenných vědomostí, praxe a sdílení zkušeností se skutečnými mistry v oboru však absolventi zmiňují ještě jednu zásadní proměnnou, která je studiem provázela. Všichni se shodují, že jim studium přineslo v první řadě nové přátele. Sám Martin říká, že s některými spolužáky je v častém kontaktu dodnes. Když pak padne otázka, s čím se při studiu nejvíce trápil, přiznává: „Jediné, na co si vzpomínám, s čím jsem se trápil, tak bylo ranní vstávání po náročnějších večerech – asi všichni rozumí.“

A co si Martin odnáší? „Lektoři ze školy nás jasně vedli směrem sálavého tepla. Dnes vím, že tento směr je správná cesta, a snažím se to vysvětlovat i našim klientům. Od absolvování kurzu jsou to přibližně 2 roky, ale když zavzpomínám, tak mi to přijde jako včera. Učitel Jakub Hlavinka nás zasvětil do základních pojmů sálavých / akumulčních staveb krbů s tím, že jsme měli možnost podílet se na jedné z jeho staveb u zákazníka. Jedna z největších výzev byla těžká kachlová kamna se stavěným tahovým systémem a teplovodními absorbéry pod vedením Míry Jauerniga.“

Pavel Baďura se s námi zase podělil o spoustu zajímavých zkušeností, které ho za jeho kariéru v oboru potkaly, a dal nám tipy, na co si dát pozor: „Za několik málo měsíců tak mají studenti očividně možnost vyzkoušet si pestrou škálu dovedností napříč kamnařinou.“

Ačkoli se studenti oboru Kamnář rekrutují z rozličných sfér, podle Martina mají nejspíš něco společného: „Studium kamnařiny je, dle mého názoru, pro člověka, který se nebojí trochu si ušpinit ruce a zároveň chce za sebou něco nechat.“

Na kus řeči s mistrem

Mojmír Jauernig, zkušený excelentní kamnář s letitou praxí, učí v Ostravě už nějaký ten pátek. Učení ho stále baví, zvláště když se pokaždé sejde skvělá parta rekvalifikantů. Kdo jsou jeho studenti? A vidí v nich Miro potenciál hned?

Miro, už máš za sebou 18 odučených ročníků. Víš, že původně jsi ale učít nechtěl. Kdy ses nakonec rozhodl, že do toho půjdeš?

To je pravda. Prezident Cechu kamnářů Pavel Rynda na mě neustále tlačil, abych šel učit, a já se tomu bráním.

Mám svoji firmu, práce je dost. Nakonec jsem se ale nechal přemluvit a nastoupil jsem na první výuku. Prvních 10 minut jsem ani pořádně nevěděl, co říkám. Byl jsem nervózní, měl jsem z toho obrovský respekt. Ale po těch 10 minutách jsem se nějakým zázrakem rozpovídal, občas jsem to proložil nějakou historkou nebo zážitkem z praxe. Studenti ani nechtěli přestávku, jeli jsme 5 hodin v kuse. Tak mě to začalo bavit.

Dokonce mi pak večer volala na hotel manželka, aby se zeptala, jak to šlo. A já místo obvyklých jednoslovných odpovědí spustil vyprávění na půl hodiny. Po té půlhodině se mě pak zeptala: „Mirečku, nestalo se ti něco?“ Absolutně jsem se přepnul do módu učitel. Pořád mě to baví.

Máš velkou úspěšnou firmu a mě napadá, proč to vlastně děláš? Vždyť si vychovááš konkurenci, z toho nemáš strach?

Pokud je kamnář řemeslně zdatný, spolehlivý a komunikativní, tak v kamnařině konkurence neexistuje. Cítím to tak, že ti kamnáři, co dělají poctivou bouchanou kamnařinu, těch spíš ubývá. Je to náročnější a složitější, je tam i nižší zisk, protože je to pracnější. Ale mně se na té kamnařině líbí to, že jsme více variabilní a můžeme splnit téměř jakékoli zákaznicko přání. Nejsme ničím omezení, žádnými prefabrikovanými díly a podobně. Navíc ne všichni rekvalifikanti se pak kamnařině věnují. Z těch dvanácti nebo třinácti to pak jako své povolání dělají třeba jen 3 nebo 4.

Mně se líbí, a to slyším i od lidí, kteří u tebe na kurzu byli, že říkají: „My když nevíme, tak my Mirovi zavoláme nebo za ním jedeme.“ U tebe to zřejmě nekončí závěrečnou zkouškou...

Není to vůbec jednoduchý. Neobrací se na mě jen rekvalifikanti, ale občas i zkušenější kamnáři. Protože jsou některé věci, ve kterých si nejsou jistí. Evropská norma, kterou se musíme všichni řídit a která má dokladovat správnou funkčnost kamen, má jisté rezervy. Když mají kamnáři problém a výpočet dle normy nevychází, tak mi volají, jestli to bude fungovat. Většinou jsem schopný jim na základě zkušeností poradit.

Jací lidé se nejčastěji rekvalifikují na kamnáře a proč?

To je pro mě trochu záhada. O kamnářské řemeslo nemají téměř žádný zájem mladí, že by se vyučili po základní škole. Ale asi je to tím, že vůbec nerozumí té problematice, vůbec netuší, o co se jedná.

Často jsou to spíš lidé, kteří se přihlásí buď proto, že se chtějí to řemeslo naučit a budovat firmu, nebo si jen postavit svá vlastní kamna. Stává se mi, že ze 14 rekvalifikantů je 12 vysokoškoláků. Najednou se chtějí začít živit rukama.

Co třeba ženy? Máš v kurzu i ženy?

Ano, pochopitelně. Líbí se mi, že když je v kurzu nějaká žena, tak chlapi najednou nemluví tak sprostě, víc se ukazují, víc se kolem ní točí. Ale co jsem ženy ještě ne naučil – my si tam na dílně připravujeme i oběd, máme tam takový malý sporáček a ty ženy automaticky, když se doobědvá, začnou snášet nádobí a umývat ho. Já jim pořád říkám, holky, vy tady nejste od umývání nádobí, vy jste tady, abyste se naučily stavět kamna.

Takže ženy jsou takhle usazené v tom stereotypu?

To mě docela dráždí. A pánové už se do toho pak samozřejmě nehrnou.

A teď teda ten stereotyp naopak. Dokáže pak tahle holka, co myje nádobí, postavit kamna?

Dokáže. S čím ale mají problém, je sponkování (kramlování) kachlů – nedokážou ucvaknout ten drát. To můžou mít sebelepší kombinačky, ale když nemají sílu... A to pak přiskočí šikovný kolega kamnář a tam zase poznáš gentlemana.

Mám z toho velkou radost, když se tam nějaká ta kamnářka objeví. Co jsme tam měli poslední, ta byla schopná ta kamna celá postavit, ale ona si tak nevěřila, že odmítla jít k závěrečné zkoušce. To mě strašně mrzelo. Teď si staví vlastní kamna doma a často mi volá, protože si zase nevěří, a ptá se na věci, které jsme v kurzu řešili třikrát, čtyřikrát.

Už za tu dobu, co učíš, poznáš, kdo k tomu bude a kdo ne? Nebo tě občas někdo překvapí?

Tvrdím jedno: když člověk chce, tak se naučí cokoliv. Mám takovou svojí tezi, že kdo chce něčeho dosáhnout a dokáže překonat sám sebe, tak dokáže všechno. Řekl bych, že hned druhý, třetí den vidím, jak se k té práci dokážou postavit. Když někomu šestkrát vysvětluješ, jak má na té pile řezat, a on to šestkrát udělá špatně, vidím, že tam šance není. To je základní úkon. Na těch rukou si dokážu otipovat, kdo na to má, se tím živit. Ale na druhou stranu to může skončit tak, že sice třeba nebude schopen ta kamna stavět, ale zaměstná někoho zručnějšího a bude organizovat tu logistiku.

Jak vidíš budoucnost kamnařiny jako řemesla?

Já jsem vždycky překvapený, jak kamnařina každých 10 let tak úžasně poskočí dopředu. To jsem si nikdy neu-měl dopředu představit. Když se například začaly dělat automatické regulace, tak jsem byl tvrdý zastánce toho, že ta automatika do kamen nepatří, je to přeci řemeslný výrobek. Je to komplikace, potřebuju elektřinu. A v současné době dělám s automatikou 95 % všech kamen.

Samozřejmě teď máme obavu, co se týče pravidel Evropské unie. Zákaz topení uhlím, ale i hlasy, že přijde na řadu dřevo. Přestože víme, že když to dřevo necháme zetlít v lese, tak vyprodukuje stejné množství CO₂, jako když ho spálíme. V České republice je teď snad nejvíc lesů od dob Marie Terezie, takže rozhodně je čím topit. Jediný problém, který vidím, jsou prachové částice. Je fakt, že je dýcháme. Teď je proto důležité, aby se vyvinuly kvalitní filtry, které dokážou eliminovat prachové částice, a můžeme stavět vesele dál. Asi budou kamna stát o 20 tisíc víc, ale zřejmě je to jediná možná cesta.

Ale vidím to tak, že kamnařina bude mít vždycky svoje místo, bude se pořád vyvíjet a přizpůsobovat. Pro člověka je pohled do ohně přirozený.

HANUŠ

KAMNÁŘSTVÍ

Hamry 422 | 373 41 Hluboká nad Vltavou

Tel.: +420 777 907 766 • E-mail: kamna.hanus@tiscali.cz

www.kamnahanus.cz

